

Wikileaks bombayı patlattı

WikiLeaks adlı internet sitesi, ABD Dışişleri Bakanlığı'na ait olan gizli belgeleri açıkladı.

28.11.2010,22:25:33

Belgelerde, Amerikan diplomatik yazışmalarında, yabancı liderlerle ve dünyadaki nükleer ve terörist tehditlerle ilgili değerlendirmeler bulunuyor.

Belgeler, ABD'nin dünyadaki toplam 270 büyükelçilik ve konsolosluklarla 2004 yılından 2010'un Mart ayına kadarki günlük yazışmalarının içeriğini ortaya koyuyor.

ABD'nin gizli belgeleri Amerikan New York Times, İngiliz Guardian, Fransız Le Mond ve İspanyol El Pai gazeteleriyle Alman Der Spiegel dergisinde eş zamanlı olarak yayımlandı.

Gazetede yer alan gizli bilgilere göre, İsrail, İran'a yönelik politikasını sertleştirmesi için ABD'ye baskı yapıyor.

Fransız gazetesinin [internet](#) sitesinde yer alan, 18 Kasım 2009 tarihle gizli belge, ABD'nin İran konusunda 2010'u "kritik bir yıl" olarak gördüğünü ortaya koydu.

Belgelerde, İran'ın nükleer sitelerinin korunmasını güçlendirmeye devam etmesi halinde, ABD'nin müdahalesinin zorlaşacağı yorumuna yer verildi.

Yine belgelerde, ABD' yönetiminin, yeraltı sığınaklarını (bunker) delmek için gerekli silahları 2010 mayıs ayında İsrail'e teslim ettiği ortaya çıktı.

Gizli belgeler, İsrail gizli servisi Mossad şefinin, 2007 yılında, ABD yönetimine, "İran'da rejimi devirmek için üzerinde tartışılacak seçenekler arasında, öğrenciler, demokratlar, Kürt ve Azeriler gibi etnik grupların desteklenmesini önerdiği" ifade edildi.

Fransız gazetesi, gizli belgelerin ABD Savunma Bakanı

Robert Gates'in, Fransız mevkidaşı Herve Morin ile bu yıl Şubat ayında yaptığı görüşmede, "İran'a saldırırsak, bu ülkenin atom bombası yapmasını sadece bir ile üç yıl arasında değişen bir süre için erteletebiliriz" dediğini de duyurdu.

WikiLeaks sitesinde yayımlanan gizli belgelere göre, İtalya Dışişleri Bakanı Franco Frattini'nin Roma'da ABD Savunma Bakanı Robert Gates'le yaptığı görüşmede, Türkiye'nin hem Avrupa, hem de İran'a açılımlar yapmasını "ikili oynamak" diye niteleyerek, "bu durumun kendisinde hayal kırıklığı yarattığını" söylemiş.

İtalyan [haber](#) ajansları, Roma'da yapılan ikili görüşmenin ardından ABD'nin Roma Büyükelçiliği tarafından 8 Şubat 2010'da Washington'a gönderilen "gizli" damgalı telgrafta, "Frattini, Türkiye tarafından hem Avrupa'ya, hem de İran'a doğru açılımlar yapma suretiyle ikili oynanmasının özellikle hayal kırıklığına neden olduğunu ifade etmiştir" ibaresine yer verildiğini belirtti.

Telgraftaki değerlendirmeye göre Frattini, nükleer meselesinde İran'la yapılan görüşmelere, "Suudi Arabistan, Türkiye, Brezilya, Venezüela ve Mısır'ın da dahil edilmesini önerme"sinin yanı sıra, "Ortadoğu ülkeleri arasında İran konusunda gayri resmi bir toplantı düzenlenmesi" teklifinde de bulundu.

İran'la yapılan müzakere masasına Çin'i de oturtmak gerektiğini belirten Frattini'nin, "İran'da halkı yaralamaksızın hükümeti ikna edebilecek önlemleri saptama konusunda Çin ve Hindistan'ın kritik önem taşıdığı" düşüncesini de savunmuş.

Frattini, gizli belgelerin yayımlanması öncesinde Katar'ın başkenti Doha'ya giderken uçakta yaptığı değerlendirmede ise, "WikiLeaks belgeleri, diplomasinin 11 Eylül'ü olacaktır. Güvenlik açısından 11 Eylül dünya düzeninde nasıl bir değişikliğe yol açıtıysa, WikiLeaks aracılığıyla yayımlanan belgeler de ülkeler arasındaki diplomatik ilişkilerde aynı çapta değişikliğe sebep olacaktır" dedi.

Frattini, "Diplomasi samimiyete, gizliliğe ve güvene dayalıdır. Belgelerin yayımlanması sonrasında kimse kimseye güvenmez hale gelecektir" diye konuştu.

Wikileaks internet sitesi tarafından sızdırılan belgeleri yayınlayan New York Times gazetesi, belgelere göre ABD Savunma Bakanı Robert Gates'in İran'a yapılacak askeri bir operasyonun bu ülkenin nükleer programını sadece 1 ya da 3 yıl geciktirebileceğini inandığını ortaya koyduğunu bildirdi.

New York Times, dünyada büyük merakla beklenen internet sitesi WikiLeaks'in sızdırdığı "gizli devlet" belgelerini yayınlayan ilk kuruluş oldu.

New York Times gazetesi Washington mahreçli haberinde, internet sitesi Wikileaks tarafından sızdırılan son 3 yıla aşkın çeyrek milyon kadar gizli Amerikan diplomatik yazışmasında, yabancı liderlerle ve dünyadaki nükleer ve terörist tehditlerle ilgili değerlendirmelerin bulunduğunu bildirdi.

Gazete ABD Dışişleri Bakanlığının toplam 270 büyükelçilik ve konsolosluklarla günlük yazışmalarına dayanan gizli belgeleri, bugünden itibaren gelecek günlerde tek tek açıklayacağını vurguladı.

Belgelerde Suudi Arabistanlı bazı donörlerin El Kaide gibi terörist grupların ana mali kaynakları oldukları, Çin hükümetinin [bilgisayar](#) sabotajlarıyla ABD'yi hedef aldığı kaydediliyor.

Belgelere göre ABD Savunma Bakanı Robert Gates'in İran'a yapılacak askeri bir operasyonun bu ülkenin nükleer programını sadece 1 ya da 3 yıl geciktirebileceğini inandığını ortaya koyduğunu da bildirdi.

Gizli belgelerde, İran'ın Kuzey Kore'den, Batı Avrupa'yı vurma kapasitesine sahip son derece gelişmiş füzeler aldığı ve ABD'nin, İran'ın bu füzeleri daha uzun menzilli füzeler üretmede araç olarak kullandığından endişe ettiği ve bu gelişmiş füzelerin son derece kuvvetli olduğu da kaydediliyor.

Dünyadaki ABD büyükelçiliklerinden gönderilen 250 binden fazla mesajda yer alan bilgilerin aktarıldığı belgelere göre, Suudi Arabistan Kralı Abdullah'ın da aralarında bulunduğu bazı Arap liderleri, ABD'den İran'a nükleer programına son vermesi için hava saldırısında bulunmasını istedi. Ayrıca Amerikalı yetkililer, BM ile ilgili casusluk yapmakla görevlendirildi.

Guardian gazetesi, "bu iki bilginin bile dünyayı sarsmaya yeterli olduğunu" belirterek, gizli belgelerin Washington'ın birçok hassas uluslararası konudaki değerlendirmelerini de gözler önüne serdiğini kaydetti. Gazetenin internet sitesinde, gizli belgelerde şu detayların da yer aldığı belirtildi:

- Pakistan'ın nükleer programı konusunda Washington ve Londra'nın duyduğu endişeler,
- Rus hükümeti ile organize suç arasında iddia edilen bağlantılar,
- [İngiltere](#) 'ye yönelik [Afganistan](#) 'daki askeri operasyonlarla ilgili eleştiriler,
- İngiliz kraliyet ailesinin bir mensubunun uygunsuz davranışları,

Belgelerde ayrıca, İran'ın Kuzey Kore füzelerini kullanma girişimi, Afgan hükümetindeki yolsuzluklar, ABD'nin Suriye'yi Lübnan'daki Hizbullah'a silah yardımı yapmasını engelleme girişimleri gibi konularda çeşitli bilgiler bulunduğu kaydedildi.

Gazetede yer alan gizli bilgilere göre, Arap ülkeleri liderleri İran'ı sevmiyor ve tehdit olarak görüyor.

Belgelerde, Suudi Arabistan Kralı Abdullah bin Abdülaziz, 2009 yılında ABD Başkanı [Barack Obama](#) 'nı terörle mücadele danışmanı John Brennan'a, "İranlılara güvenilmez. İran maceracı bir ülke ve hedefi sorun oluşturmak. Allah İran'ın günahlarından bizi korusun" ifadesini kullandığı belirtiliyor.

Suudi Arabistan Kralının, İran için "yılanın başını kesmek gerekir"ifadesini kullandığı da yine belgelerde yer alıyor.

Yine Kralın, Amerikalı General James Jones'la yaptığı 11 Şubat 2010 tarihli görüşmede, "eğer İran nükleer silaha sahip olursa, bölgedeki bütün ülkeler de nükleer silaha sahip olur" dediği belirtildi.

-BAHREYN KRALI-

Bayreyn Kralı Hamad Al-Khalifa'nın, 1 Şubat 2009 tarihinde, Amerikalı General David Petraeus'a, "İran'ın nükleer programının durdurulması gerekir" dediği de yer alan gizli belgelerde, "Arap ülkelerinin tamamının, İran'ın nükleer programıyla ilgili olarak endişe taşıdığı" ifade edildi.

Le Monde gazetesi, söz konusu belgelere dayanarak, Abu Dabi Prensi Muhammed bin Zayed'i bu liderler içinde en kararlısı olarak gösterdi.

Belgelere göre, Amerikalı General Mullen, bin Zayed ile görüşmesine ilişkin olarak 9 Şubat 2010 tarihinde merkeze telgraf çekti. Telgrafta, Zayed'in, "İran'ın nükleer sitelerine karşı havadan saldırıların yetersiz olduğu ve karadan da saldırmak gerekir" dediği belirtildi.

Katar Emiri'nin Amerikalı senatör John Kerry ile yaptığı görüşme de, 14 Şubat 2010 tarihinde merkeze geçilen telgrafla açığa çıkıyor. Bu görüşmede Katar Emiri'nin, "İranlıların söyledikleri yüz kelimeden sadece birisine inanın" ifadesini kullandığı bildirildi.

Kahire'de bulunan bir Amerikalı diplomatın Şubat 2009'da çektiği telgraflarda da, Mısır Devlet Başkan Hüsnü Mübarek'in İran'dan son derece nefret ettiği ve Mübarek'in İranlılar için "yalancı oldukları ve onlara inanılmaması gerektiğini" söylediği kaydedildi.

Yine aynı belgelerde, Ürdün Meclis Başkanı Zeid Rifaiu'nun da, Amerikalılara, "İran'la diyalogla hiçbir yere varılamaz" dediği kaydediliyor.

WikiLeaks belgelerinde, Suudi Arabistanlı bazı mali kaynaklar terör örgütlerini besleyen kaynak olarak gösteriliyor.

Birçok liderin gizli bilgilerinin yer aldığı belgelerde, Çin hükümetinin bilgisayar sabotajlarıyla ABD'yi hedef aldığı kaydediliyor.

WikiLeaks'de, nükleer silah sahiplerinin geliştirdiği programlar da yer alıyor.

[AA](#)